

154 tra eam, juxta communem resolutionem per nos vel nepotes per leges Regias potest facere meliorationem, ita quod ceteris filiis non teneatur aliquid retranslatum. *l. vni. C. quanta. non petet. part. &c.*

8. Praeterea t & secundo respondeo ad dictam Baldi linquere de predicta parte legitimam patri renuntiationem & sequacium, quod procedit, preterquam in hujusmodi renuntiatione ita copiose & distincte si apparet presumpcio donationis collat in illo fratre facta, credere in profecto, posse patrem disponere & recipiente dictam renuntiationem, quia tunc illi soli legitima in se renuntiata, in filium, vel filios, quos vorqueritur, ut in *l. adibus*, *vers. veluti ff de donat. & in l. s. luerit, ultra terrium & quintum suorum bonorum, non actionem. C. de pact. i. a seipsum declarat idemmet Bal.* obstantibus dictis legib Regis disponentibus, omnia ubi sup. & Roder. Suar. in d. 5 limitat. n. Sed hoc satius bona parentum esse legitimam filiorum, excepto quinque apparuit, quando renuntiatione sit in favore viiis fratris cum consensu patris. Nam tunc renuntiantur hoc to, de quo potest pro anima sua & in extraneos disponere, & tertio, in quo potest filios vel nepotes meitorare. Nam haec leges Regiae, ut supra dictum est, lo- ipso manifestam & notam facit suam voluntatem, vt solus ille frater vel fratres, quibus renuntiavit, ha- beant hereditatem, non vero alijs quibus non renun- tiavit: praecepit cum fundamentum Baldi loquatur eo casu, quo est renuntiata, & repudiat hereditas simpliciter, non espresso in cuius favorem. Et ita ipse tenerem & judicarem si casus accideret:

9. Sed t ad tollendum omnia dubium & vt magis consulatur ei vel his, in quorum favorem renuntiatum est alijs fratribus, praetermis, oportet, quod hoc exprimatur in renuntiatione, vt illi vel illis solis acquiratur, cui vel quibus renuntiavit. Nam voluntate renuntiantis ea est, vt donatio fiat ei vel eis tantum, non vero alijs vel alijs suis fratribus. Et ita erit res ex- plicata & sine dubio. Vnde consulo ut hoc fiat & ap- ponantur in hujusmodi renuntiationibus verba sim- plifica, ut nullus remaneat scrupulus, licet reuer- si, omittantur, tenendum est valere renuntiationem, & acquiri tantum his, quibus est renuntiatum, pro- volvitur renuntiantis per supradicta.

10. Ex t omoibus supradictis in hac illatione subinferritur primo, quod filius in cuius favorem est renuntiatus ab alio fratre vel fratribus, habebit illam portionem ultra meliorationem tertii & quinti, quam meliorē potest pater facere in illum filium, non obstante, quod predicti filii habeant iam ultra suam legitimam pre- dicti partē, sibi a fratre renuntiata. Quod est utile & singulare pro declaratione legis fori & alia legum hujus Regni, que prohibent filio posse relinqui ultra legitimam & tertium & quintum, aliquid aliud. Nam portionem sua partem a fratre sibi renuntiata cum consensu patris, bene poterit habere ultra suā legitimam & meliorationem tertii & quinti. Nec hec de- claratio contradicit dict. legib. quia illae loquuntur & procedunt in patre vel matre & ceteris ascendentibus, ut ipsi minime quidem possint in praedictum

renuntiare dictam suam legitimam in patrem, non data nec cōcessa sibi facultate supradicta, quod tunc tanquam in bonis patris ei acquisitus, sicut in alijs bonis ejusdem patris, omnes filii habebunt aequalē, neq; pater poterit de illa disponere ultra tertium plus quam tertium & quintum meliorationis relin- quere ultra legitimam. At in nostro casu pater nihil plus relinquit, sed alter filius partem suam legitimam, quae ad se pertinebat ex eisdem legib. in cuius praedi- ciū pater tā jure cōmuni quam Regio non poterat aliquid disponere, renuntiat eam cum juramento & cōfessu patris in illum fratrem, cui, nec patri consentienti sit injuria, nec ceteris fratribus, quan- doquidem ipsi nihil in legitimam renuntiantis habeant, & ita inuenio, quod in expressis terminis, licet dic non declaret, tenet Ant. Gom. in l. 12. Taur. n. 31. vbi refert hoc idem tenentem Roder. Suar.

11. Secundo t subinferritur idem esse, si filius, vel filia cu consensu patris renuntiant legitimam hereditatem ejusdem patris, & etiam matris, sibi deferendam in ipsi patrem, hoc addito, ut ipse pater possit libere de predicta hereditate & legitimam disponere, relinquē- do eam vni, vel duobus ex fratribus suis, filii ejusdem patris, quib. voluerit, & in supradicta parte & legitimam possit ei, vel eius melioratione facere ultra legitimas quae ho die ponitur in l. 11. tit. 6. lib. 5. Noua Recop. Reg. sibi in bonis ejusdem patris debitas, id & ultra ter- rium & quintum bonorum ipsius patris, de quo in filios, Nam hujusmodi filius vel filia renuntiantis poterit in

tota sua legitimam hoc facere, per ea, que supradicta sunt, cu non habeat descendentes nec ascēdētes legitimos, quib. aliquid jure teneatur relinquare, sed possit relinquare predictam suam legitimam sibi cōpetitutram in bonis patris post ipsius mortē cuilibet extraneo, cu cōsensu tamē patris, vel eius, de cuius hereditate tra- datur, ne alias derur votū caprande mortis, ut in d. l. f. C. de pact. quia licet habeat patrē tēpore renuntiationis, intelligitur tamen, quod pater debet p̄mōtri, alia nihil valebit renuntiatio, ut infra dicetur.

14. Vnde inferitur t limitatio ad omnia supradicta in hoc articulo, scilicet, quod si hic filius, vel filia renuntiatis haberet matrē, vel alios ascēdētes, vel descēdētes legitimos, vel aliquem eorū, tēpore, quo p̄d. renun- tiatio sortitur effectum, hoc est, tempore mortis eius, cuius hereditas renuntiatur, & ipse renuntians dece- dat in vita predictorum suorum ascēdētum, vel des- cēdētum, vel cuiuslibet eorum, supradicta omnia hoc casu non procederent, nec valet renuntiatio in p̄judicium ipso, quia eis tenetur relinquare le- gitimas, juxta dispositionē legum hujus Regni, scilicet, descendantibus omnia bona, excepto tertio & quinto, & tunc de illo tertio debet disponere inter dictos suos descendantibus, ut in d. l. 1. res lib. 5. Neu- Recop. & ascēdētibus, excepto tertio, de quo potest libere disponere, & de quinto etiam, quando habet descendantibus legitimos, ut disponit jura hujus Re- gni. Sed si tempore renuntiationis non habet des- cēdētes, postea tamen ei nascantur, as supradicta procedanti, videndum est super gl. si huius cōquās pactum, & ibi late tractabitur, quare superiora omnia maxime sunt notanda, quia quorūdē in practica contingunt, & ea nō inueniō sic declarata per Dd. nostros Hispanos nec per alios. Relinquo tamen cogitandum super his, quae dicta sunt in hac secunda sublimitatione, ut deliberationi locus sit melius sentientibus & intel- ligentibus, meo tamen iudicio supradicta vera sunt, & optimis constant & probantur rationibus.

15. Major autem t dubitatio est & versatur: An dicta supra in l. 1. & 2. proxima sublimitationibus, procedant etiam, quando filius vel filia condit testamētum de bonis sibi iam- quās ex successione maris defuncta, vel alterius, vel alio quocunque titulo an pater posse in p̄judicium ceterorum filiorum concedere filio vel filia testamētum facultatem & li- cētiā in testamentum condendi & relinqui predicti bona, sibi iam quāsita quibusdam ex filiis, eisdemque fratribus re- standis ceteris fratribus præteritis & permisit, vel etiam ex- traxaneis, quibus voluerit filius vel filia testans? Item An ipsi filii restantes de licētiā patris possint relinqui predicti bona, sibi iam quāsita quibusdam ex filiis, eisdemque fratribus re- standis ceteris fratribus præteritis & permisit, vel etiam ex- traxaneis, quibus voluerit filius vel filia testans? Item An ipsi filii restantes de licētiā patris possint relinqui predicti bona, sibi iam quāsita quibusdam ex filiis, eisdemque fratribus re- standis ceteris fratribus præteritis & permisit, vel etiam ex- traxaneis, quibus voluerit filius vel filia testans?

Item An ipsi filii restantes de licētiā patris possint relinqui predicti bona, sibi iam quāsita quibusdam ex filiis, eisdemque fratribus re- standis ceteris fratribus præteritis & permisit, vel etiam ex- traxaneis, quibus voluerit filius vel filia testans? Item An ipsi filii restantes de licētiā patris possint relinqui predicti bona, sibi iam quāsita quibusdam ex filiis, eisdemque fratribus re- standis ceteris fratribus præteritis & permisit, vel etiam ex- traxaneis, quibus voluerit filius vel filia testans?

Ex his, t quā tradit. Cour. in c. Raynaldus, §. 2. n. 4. de 16 test. vbi dicit, quod filius non potest consentire gra- uamini in sua legitima apposito in p̄judicium libe- rorum, & quod ejus cōfensus reuocabitur ab ejus filiis, ex titulo inofficiosa donationis, vel ex ratione l. se unquam, C. dērēt. Siquidem in officiosa renun- tiatio aut remissio reuocatur tāquam inofficiosa do- natio, ex traditione Doctorum per eum ibi relatorū, subdēns, quod quāmīs hic cōfensus respiciat jus querendum, quod minime est consideratione dignū ex remissionib. ibi allegatis per eum, tamen attenta Doctorū dubitatione, an filius possit grauamini ad- jecto in legitima consentire, p̄d. modo tempefabi- tur, vt in p̄judicium liberorū nō valeat predictus cōfensus, & inquit idē esse in cōfensus adhibito ad exhereditationē. Hacten ille: Ergo idem erit in legitima debita ascēdētibus, quandoquidem equi- parantur tam jure communi, quam Regio, quantum ipsorum bonorum, in quibus licitum est sibi per legis Regias, ad hoc, vt debeat, ut ita etiam pater nō possit cō- sentire in grauamē in p̄judicium filiorum, qui nō participant de illa, ac per consequens nō possit dictā licētiā & facultatem concedere, vel ipse testari de legitima sibi debita in bonis filiij, dando vni filiorum amplius, quam alteri ultra tertium & quintum.

Secundo t pro hac opinione facit doctrina Petri de 17 Ancharan. conf. 10. vbi tenet, quod filius non potest renuntiare suam legitimam in p̄judicium credito- rum, sed sic est, quod filius est creditor, vel faltem

quasi creditor, imo quasi dominus legitimæ sibi cōpetentis in bonis patris, etiam patre viaente, & cōmentariam.

Nam ius t̄ adeundū hereditatem non est in bonis coniuncto, iuxta gl. cōmuniter approbatam in l. 1. C. de coniuncto, & fuit ignor. quæ licet in legitima filii tantum locutus, namen id est in legitima patris in bonis filii, hereditas, antequam adetur, non elat aquista, quia opus est aditione, vt in quam plurimis fūris partibus probatur, at vero legatus statim à morte defuncti absque agitione transfrēta via in legatarium, ut in l. à Tiro ff. de sūr. & in l. 15. tit. 9. part. 6. l. 14. sed utrum ff. si quid in fraud. patr. & in plurib. aliis iuribus vulgarib. est que recipiuntur hæc sententia: Igitur si dominium jam acquisitum & radicatum in persona debitoris, potest debitor repudiate in præjudicium creditorum, nimirum, si possit pater jus querendum renuntiare in præjudicium filiorum, quibus est quasi debita.

18. Tertio t̄ & præcipue pro hac opinione facit d.l. tit. 8. lib. 5 ordinam noui Regalis, vbi probatur, quod omnina bona filii decedens sine descendantibus legitimis, excepto tertio, sunt legitima patris, adeo quod sicut parentibus non licet exheredare, vel præterire filios extra caulas à jure expressis, ita nec filiis parentes, quia necessario tenentur filii parentibus legitimam relinquare, vt ex d.l. Regia colligitur, sed nemō dubitat, quod hoc ius, legitimæ patri debitum in bonis filii dicitur bona ipsius patris.

19. Quia iura t̄ & actiones inter bona connumerantur, vt tradit late Pinellus in rubrica C. de bon. mater. statim in princ. Ergo pater non poterit præjudicare in illo aliqui filio.

Sed his non obstantibus, contraria sententia est superior meo iudicio & tenenda, imo quod pater, quæcumque habeat alios filios etiam in eorum præjudicium creditorum: Nam ibi videmus text. exp̄ressum probantem contrarium, & contra Anch. tener præterea ex illo text. Franciscus de Rip. in l. 1. nu. 7 ff. de pign. & per gl. in l. scimus, verbo, ipso iure, C. de inoff. etiam. & contra Anch. est etiam bonus text. in d.l. ff. de pignor. per quem eandem opinionem tener Paul. de Calz. ibi, nu. 2. licet ipse Rip. relinquit cogitandum propter autoritatem Anch. Sed teuera opinio Anch. falsa est & contra text. exp̄ressum in d.l. qui autem, & contra eam etiam per illum tex. & per text. in l. patrem, cod. tit. tenet additio Palatij Rubei in repet. Rub. §. 47. n. 8. ist. D. fol. mibi 60.

20. Fundatur primo hæc opinio per text. in l. qui autem, in vers. proximate, ff. quæ in fraud. cred. vbi probatur, post yeri debitorum repudiare hereditatem sibi jam delata non solū testamētariam, sed etiam legitimam in præjudicium creditorum, nec ex hoc creditores posterunt reuocare prædictā repudiationem, imo quod fortius est, & legatum poterit debitor repudiare.

In quo text. plura sunt consideranda & ponderanda, quæ magis astringunt & probant hanc secundam opinionem.

Primo, quod ibi erat jam hereditas delata, in nostro vero, casu non, sed deferenda, nam regula juris est: Quod delata hereditas est, quam adeudo quis potest consequi. Sed patr. quando ipse præstat licentiam & cōfūctatē filio testandi prout voluerit, non est delata hereditas, quia non potest eam adeundo consequi, quia filius adhuc viuit, & superstitis nulla est hereditas, ut in l. qui superstit. ff. de acq. hered. Ergo si debitor ja delata hereditatē potest repudiare sine querela creditoru hoc est, quod ex eo nō possint se cōqueri creditores, à fortiori poterit in deferendam vel grauamen in ea consentire in præjudicium liberorum.

21. Secundo ponderandum est, quod in tex. illo debitor est verus & proprius debitor, & creditores sunt proprii creditores tempore, quo debitor repudiatur.

Sed patr. in vita est improprius debitor legitimæ filiorum, quia in vita nō tenerur patr. assignare nec dare filii suis legitimas sibi competituras post mortem ipsius patris, ut in l. 1. 9. nec castrense, ibi, prematura etenim hæc species est collationis, ff. de collat. boz. & per cōsequens filii in vita patris non sunt proprii creditores, sed quasi & improprii, iuxta d.g. cōmuniter approbatam in d.l. 3. C. de iuris & fuit ignor. Igitur si verus & proprius debitor in præjudicium propriorū creditorum potest hereditatem legitimam repudiare, à prioribus, in 10. ampliatione, n. 31. & 32. & sequentibus, C. de inoff. etiam. & Anton. Gomez, in d.l. 22. Taur. nu. 1. & idem in 1. om. cap. 11. nu. 14. vt alios plures omittam, qui de illa gl. loquuntur & agunt, & ibidem Dd. præcipue cit idem respectu legati, vt debitor possit repudiare Anton. Gomez dicit, cap. 11. num. 31. concludunt, eadem legatum sibi relictum, nam hoc plus est, quam quod ratione posse filium consentire grauamini apposito in

in sua legitima, & opinio gl. suprad. probari viderur resolutionem & distinctionem refert ad literam, & in l. 6. tit. 8. p. par. C. & eam in his terminis testatur com-

moniter approbatam D. Molin. lib. 2. de Hispan. prim. conf. 11. nu. 24. & seqq. lib. 1.

5. 3. nu. 7. loquens in grauamine vinculi & maioratus, Vbi plus dicit & refert ex Carolo Ruin. cons. 170. 3.

idem tenet Palat. Rub. & Roder. Suar. infra Latinum, col. var. non obstat. & c. vol. 1. & cons. 14. col. fin. volum. 4.

& seqq. quicquid contrarium cum Socin. velit D. Pe-

ral. in l. cum patrono, nu. 9. & seqq. ff. de leg. cuius ratio

quod renuntiatio facta per filiam patri ad formā hu-

iu. c. quamvis pactum, non reuocatur, propter liberos

suscipit, quia per talem renuntiacionē filia fuit ex-

clusa a iure querēdo, & nō à iure quæsto, & ibi alle-

gat alios Doctores hoc sequentes, quod profecto ma-

xime facit & cōcludit pro hac secunda principali no-

stra opinione, & nominatim, quod pater filii in que-

rendis præjudicare possit, & econtra filius patri, pro-

bat bene cum alijs, quos refert Baeca de non melior. ra-

tione dot. filiab. c. 22. nu. 4. & seqq. præcipue nu. 7. & idem

in effectu inquit & sentit D. Molin. vbi supra, n. 4. fa-

ciant, quæ in renuntiacione iuris quærendi tradit

Aymon Crauet. cons. 11. 4. n. 14. & 15. & quod pater pos-

sit repudiare ius quærendum in præjudicium filio-

rum sine fraude tamē, tenet Pelaez de maioratibus 4.

par. qu. 13. n. 59. fol. 497. vbi idem tenet econuerso in fi-

lio respectu patris.

Ergo ita & eodem modo, imo à fortiori dicendum

est in nostro casu in linea ascendentium, quod pater

poterit præstare licentiam & facultatem filio suo re-

stanti, vt testetur, prout voluerit, & relinquit bona

fua cui voluerit, cum hoc sit renuntiare ius quæren-

Dd. relati per Rip. ibi, in 11. q. 22. & latius per Tirac.

ibi in verb. donatione largitus, n. 180. cum plurib. seqq. se-

quitur plures referens Becc. de non melior. ratione dot.

filiab. c. 10. n. 105. & 106. testatur communem plures re-

feres nouissime post hunc operis editionem D.

Molin. de Hispan. primog. lib. 2. c. numer. 37. & seqq. & li-

cet ipse ibi n. 4. & seqq. velit tenere contrarium, est

contra communem sententiam loquiturque quando

renuntians de liberis non cogitauit, quod si cogitas-

set, teneret communem. In quo, meo iudicio, ponit

veram resolutionem Rip. vbi supra, in hunc modum,

quod siquidem ius quærendum, quod renuntiatur,

est radicatum de presenti spe certa probabiliti, & hoc

casu natuitate filiorum reuocatur renuntiatio, quia

est proprie donatio, ut in l. patr. curat. C. de patl. & in l. si

inulier. ff. de cond. caus. data, de qua donatione loquitur

d.l. si vnguam, & ideo si filia renuntiaret hereditati

matris defuncte, locus esset dispositioni text. in d.l. si

vnguam, vt prædicta renuntiatio nihil valeat in præ-

judicium filiorum postea natorum, tum, quia renun-

tiaret hereditati jam delata, & sic iuri radicato de

præsenti.

29. Tum, quia renuntiando videtur adire, arg. l. rem

mobilem, & in l. ad leg. ff. de proc. Est enim maxima dif-

ferentia inter renuntiari & repudiari hereditatem;

nam renuntiando adiur, non vero repudiando, vt

declarat Paul. de Caſt. in l. si act. C. de patl. & in l. patl.

quod dotali, C. de coll. & ita consuluit Soc. cons. 54. incip.

visa renunt. lib. 4. [Baeca alias allegans vbi supra, n. 108.]

si vero renuntiatur iuri quærendo, non radicato villa

spe certa, tunc non erit locus dispositio d.l. si vnguam

& ideo si quis renuntiet hereditati patris vel maritis

vientis, non reuocabitur renuntiatio propter fu-

peruentiam filiorum, quia hereditas viuentis nō

dicitur debita filiis spe certa, secundum Bar. l. si post

emancipationem, §. illud, per illum text. ff. de lib. leg. cum

filiis possint præmori, & sic nihil habituri sint, vt in l.

nam & si parentibus ff. de inoff. etiam. & pater possit te-

stari & alium heredem viuere salēm instituere filio

suo præmortuo, vt in l. si & in l. scimus D. de inoff. etiam.

Præmatura enim est spes filii anhelantis ante diem

hereditatem parentum, vt in l. si impubere ff. de col-

lat. honor. Hactenus resolutio & distinctione Ripe, quam

OOO